

Tájékoztató vastagbéltükrözéshez

COLONOSCOPIA CÉLJA: vastagbélrák kiszűrés és megelőzés, polypectomia, vagy vastagbélműtét utánkövetés, vérzés, fájdalom, hasmenés, székrekedés, vérszegénység kivizsgálás, gyulladással járó bélbetegség vizsgálata, utánkövetése.

ALTERNATÍVÁK: képképző eljárások (röntgen, ultrahang, CT, MRI), illetve virtuális colonoscopy. Ezek az eljárások esetenként kevésbé megterhelőek, komplikáció rátaik alacsonyabbak, azonban megbízhatóságuk elmarad az aranystandard colonoscopytól, ráadásul a mintavételre, vagy a terápiás beavatkozásra nincs mód, pedig az esetek jelentős részében szükséges polypectomia, vagy mintavétel.

RIZIKÓ: mint a legtöbb orvosi beavatkozásnál, itt is ritkán kialakulhat szövődmény, azonban fontos tudnia, hogy körülbelül 1/14 az esélye egy átlagos magyarnak, hogy vastagbélrákban szenvedjen, mely az esetek nagyrésztében fatális kimenetelű. Ez az arány még magasabb azoknál, akiknek családjában volt vastagbélrákos beteg.

Leggyakoribb szövődmények:

- perforáció:** 1/4600 az aránya, mely az esetek többségében sebészeti ellátást igényel. Diverticulitis esetén az arány valamivel magasabb.
- vérzés:** polyp levétel esetén kb. 1/100 az enyhe vérzéses szövődmény esélye, mely az esetek egy részében (1/730) transzfúziót igényel
- szív- és tüdőszövődmény:** Komolyabb problémák ritkán fordulnak elő, azonban súlyos, idült obstruktív tüdőbetegség, szívelégtelenség, infarktus utáni állapot esetén a komplikáció gyakoribb.
- igen ritka (1/10000) komplikációk:** fertőzés, szervkárosodás, bélcsavarodás, vakbélgyulladás, allergia, idegsérülés, halál.

ÉBER SZEDÁCIÓ (ALTATÁS): A vizsgálatokat midazolam (Dormicum®) intravénás adagolás mellett végezzük, habár altatás, fájdalomcsillapítás nélkül is jól tolerálható a tükrözés. Az adagolható gyógyszer mennyiség kórtól, nemtől, testsúlytól és alapbetegségtől függ. A gyógyszer hatására erős bódult állapot lép fel, de felszólításra képes orvosi utasításokat végrehajtani. Mivel a vizsgálat okozhat kellemetlen érzést, ritkán fájdalmat, a gyógyszer segít a rossz élmények elviselhetővé, vagy feledhetővé tételében. A legkörülményesebb adagolás mellett is előfordulhat nemkívánt légzésdepresszió, ilyenkor a gyógyszer hatását egy Anexate® nevű gyógyszerrel tudjuk azonnal felfüggeszteni.

VIZSGÁLAT ELŐTT: A vizsgálatot megelőző konzultáció során orvos tájékoztató beszélgetést tart a korábbi kórtörténetéről, gyógyszereléséről, esetleges gyógyszerérzékenységről. Amennyiben valamilyen aspirin származékot (Astrix®, Aspirin protect®), Plavix®-ot, Syncumar®-t, warfarin származékot (Marfarin®), vagy heparin származékot szed, feltétlenül tájékoztassa kezelőorvosát, mert több napra fel kell függeszteni ezen gyógyszerek szedését a tükrözés előtt. Szintén fontos, hogy bármely jellegű allergiájáról, vérképzőszervi betegségről, vérzékenységről, terhességéről szóljon orvosának.

A megbízható diagnózis felállításához, a kolonoszkópia optimális végrehajtásához előfeltétel a bél megfelelő tisztítása. A vizsgálatot megelőző napokban is diétára van szükség, mely során fokozott folyadékbevitel is szükséges. Számos hatékony és egyre inkább betegbarát tisztítási módszer ismert.

VASTAGBÉLTÜKRÖZÉS: A kolonoszkópia előtt írásos beleegyező nyilatkozatot kell aláírni. A vizsgálat bal oldalon fekvő, egy asztalon történik, melynek során biztosítva van a megfelelő diszkréció. A kolonoszkópia időtartama változó, 15-30 perc lehet. Több-kevesebb levegőt kell fújni a bélbe, mely feszülést okozhat. A vizsgálat közben, illetve utána a levegő távozik, ez teljesen normális.

Ezt követően lehetőség van pihenni, majd ismételt orvosi konzultáció után a beteg hazamehet. Az éber szedációt csak kíséreléssel érkező betegeknek végzünk.

Gyakran Ismételt Kérdések:

Orvosom vastagbéltükrözést javasolt, annyi rossz hírt hallottam, mit tegyek?

A vastagbéltükrözés rendkívül hasznos, mással nem helyettesíthető vizsgálat. A mai korszerű módszerekkel, fájdalomcsillapítás, bódítás alkalmazásával minimálisra csökkenthető kellemetlenséggel jár. Minden ellenkező hírrel szemben hosszú évek tapasztalata, a betegek visszajelzése is számtalanszor megerősítette, hogy nem kell tartania kolonoszkópiától! Természetesen ha mindezek ellenére panasza van, az orvos a beteg kérése alapján a vizsgálatot bármikor megszakítja.

Kiváltható-e a vastagbéltükrözés más vizsgálattal?

Nem. Ezzel az eljárással nyert információt mással nem lehet pótolni. Szövettani mintavételre, polyp eltávolítására egyéb úton nincs lehetőség.

Miért kell kísérővel menni a tükrözésre?

A vizsgálat során alkalmazott fájdalomcsillapítók, bódító szerek hatása nem múlik el azonnal. A tükrözés után megfigyeljük a betegeket, lehetőség van pihenésre. Egyéni érzékenységtől függően visszamaradhat 1-2 óráig enyhe bizonytalanság.

Hogyan történik a polypok eltávolítása?

A vastagbéltükrözés során az endoszkópon keresztül speciális eszközöket juttatunk a bél lumenébe, majd elektromos áramot alkalmazva távolítjuk el a polypot. A polypot külvilágra juttatjuk, így részletes szövettani feldolgozásra van lehetőség. Amennyiben az orvosa indokoltnak látja, kórházi háttér is szükséges lehet ehhez az eljáráshoz, például nagyméretű polyp esetén. Lényeges, hogy a betegnek ez az eljárás nem okoz fájdalmat!

Mire számíthatok a vizsgálat után?

Vastagbéltükrözés után pihenő helyiségben megfigyeljük a betegeket. A hasban jelentkező feszítő érzést a befújított levegő okozza, melynek távozása természetes jelenség. Átmeneti bizonytalanság visszamaradhat a bódító szerek adása után 1-2 óráig. Autót nem lehet vezetni!

Dolgozhatok-e vastagbéltükrözés után?

Kolonoszkópia előtt az előkészítés miatt kell esetleg átszervezni munkáját. A vizsgálat után pihenést javaslunk otthon. A következő nap folytathatja szokásos tevékenységét, hacsak orvosa más útmutatást nem ad.